

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ СВІТОВОЇ
КРИЗИ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Збірник тез доповідей

25 листопада 2021 року

Черкаси
Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова
2021

УДК 338.124.4 : 340

Члени організаційного комітету:

Аблязова Н. Р. – к. е. н., президент Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;
Аблязов Д. Е. – к. ю. н., віце-президент Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;

Чудаєва І. Б. – д. е. н., професор, ректор Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;

Савченко С.О. – д.е.н., професор, перший проректор Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;

Лисенко О.М. – к.політ.н., доцент, декан факультету права та гуманітаристики Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;

Кузнєцова Л.В. – к.ю.н., завідувач кафедри публічного та приватного права Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;

Ландіна А.В. – к.ю.н., доцент кафедри публічного та приватного права Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова.

Економіко-правова політика в умовах світової кризи: проблеми і шляхи подолання :
 збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції,
 м. Черкаси, 25 листопада 2021 року. Черкаси : Східноєвропейський університет імені
 Рауфа Аблязова, 2021. 190 с. [Укр., рос., англ. мови].

Матеріали конференції висвітлюють актуальні проблеми економіко-правової політики в умовах світової кризи. Збірник рекомендується для студентів, аспірантів, викладачів, науковців, а також фахівців-практиків, які цікавляться питаннями формування демократичних підвалин соціально-правової держави.

УДК 338.124.4 : 340

Редакція збірника не несе відповідальності за якісний зміст і оформлення авторських тез доповідей (статей) (стилістичні, орфографічні помилки тощо).

©Колектив авторів, 2021

© Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, 2020

Попри низку негативних соціально-економічних наслідків (скорочення обсягів ВВП, додаткові видатки на фонд боротьби з пандемією, збільшення безробіття, зменшення підприємницької активності тощо), COVID-19 посприяв пришвидшенню темпів трансформації економіки України й частковій зміні трендів її розвитку (упровадження економічних діджитал-інструментів, поширення безготівкових розрахунків населенням, досвід управління економічними процесами у форсмажорних кризових умовах та ін.)

Відбудова української економіки неможлива без розвитку тих секторів і галузей, які є, з одного боку, найбільш наукоємними, відзначаються високим ступенем інноваційності, а, з другого, – приносять найбільший прибуток до Державного бюджету (ІТ-сфера, агропромисловий комплекс, туристична галузь, сфера обслуговування, малий та середній бізнес, транспорт, будівництво та деякі ін.);

Хвороба COVID-19 не є останнім й найбільш вагомим епідемічним викликом для людства, тому наша держава і суспільство мають урахувати цей урок з метою більш адекватного реагування у майбутньому на пандемічні наслідки, у тому числі в контексті управління економікою, щоб вони не перетворились на черговий економічний апокаліпсис.

Список літератури

1. Україна у 2020–2021 роках: наслідки пандемії. Консенсус-прогноз. (квітень 2020 р.) (Міністерство економіки України) <<https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=5d3fea53-45e7-4641-8d48-f0c865a24471&title=VipuskukrainaU2020-2021-Rokakh-NaslidkiPandemii-Konsensusprognoz-kviten2020->>

2. Аудит економіки України (Кабінет Міністрів України, 2020) 115–118 <<https://nes2030.org.ua/docs/doc-audit.pdf>>

3. Вектори економічного розвитку – 2030 (Кабінет Міністрів України, 2020) 378 <<https://nes2030.org.ua/docs/doc-vector.pdf>>

4. Економічна стратегія України – 2030 (Український інститут майбутнього) <<https://strategy.uifuture.org/index.html>>

Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б.

ЗЛОЧИНИ В ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ

В умовах фінансово-економічної кризи в Україні особливого значення набуває проблема економічної безпеки як на рівні держави, галузей, так і на рівні окремих суб'єктів господарювання. Стрімко зростаюча інфляція, систематичне здорожчання ресурсів призводять до неплатоспроможності підприємств, а як наслідок – до їх неспроможності сплачувати податки за встановленими ставками й термінами.

Станом на 06.04.2021 р. на розгляді знаходиться 11 644 судових справ у частині врегулювання спорів щодо відмови у реєстрації податкових накладних за період 2019–2021 рр., із яких: 4729 – перебувають на розгляді окружних адміністративних судів; 3627 – оскаржуються в апеляційному порядку; 3021 – набрали законної сили [1]. У частині кримінальних справ проаналізовано інформацію ДПС України, результати представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка кримінальних проваджень, у яких закінчено досудове розслідування*

Показники	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2019
Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів	265	269	283	284	227

Показники	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2019
Фіктивне підприємництво	176	233	203	208	164
Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців	-	-	-	170	178
Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	6	6	9	14	16
Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)	157	86	92	104	95
Ухилення від сплати ЄСВ	5	4	2	3	2
Доведення до банкрутства	-	2	-	-	-
Інші кримінальні правопорушення	64	153	191	39	40
Всього	673	753	780	822	722

*узагальнено на підставі [2]

У середньому за досліджуваний період структура кримінальних проваджень за якими закінчено досудове розслідування, у частині податкових порушень, має вигляд, рис. 1.

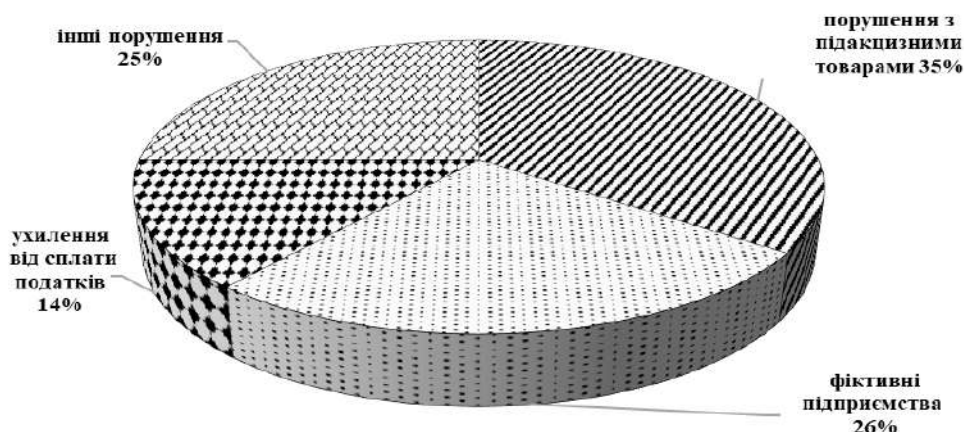

Рис. 1. Структура кримінальних проваджень за якими закінчено досудове розслідування в середньому за 2015–2019 рр.

Наразі практики виокремлюють наступні способи скоєння податкових злочинів:

- декларування одного виду діяльності, а заняття іншими видами підприємницької діяльності;
- використання кількох розрахункових рахунків у фінансових установах;
- формування фіктивних документів про передачу товарів на збереження;
- заниження отриманої виручки шляхом фальсифікація даних про кількість реалізованої продукції (робіт, послуг);
- приховування об'єктів оподаткування шляхом подання інформації щодо тимчасового господарської діяльності;
- завищення даних про матеріальні витрати;
- виплата заробітної плати за фіктивними договорами;
- формування фіктивних документів про оплату робіт (послуг) консультаційного та інформаційного характеру, пов'язаних із управлінням виробництва, зберіганням та реалізацією продукції (робіт, послуг);
- ухилення від сплати акцизного збору і податку на додану вартість шляхом фальсифікації ввізних митних документів [3].

Відтак, податкові загрози можуть існувати як з боку суб'єктів господарювання (дотримання податкової дисципліни, податкового планування), так і з боку держави (встановлення системи оподаткування, здійснення податкових перевірок тощо).

Отже, узагальнюючи вищевикладене, зауважимо, що нині податкова безпека знаходиться в зоні ризику. Можливі загрози, зазвичай, носять комплексний характер: на одні і ті ж об'єкти системи безпеки можуть бути спрямовані різні загрози, що, здебільшого, формують підсилюючий ефект: загрози, пов'язані з порушенням виконання податкових зобов'язань (високий рівень податкових злочинів і правопорушень); загрози правового характеру (недосконалість податкової політики держави); загрози інституційного характеру (відсутність контролю за надходженням податкових платежів і зборів до бюджетів різних рівнів) [4].

Відтак, реалії функціонування суб'єктів господарювання вимагають сучасних шляхів мінімізації податкових ризиків. На нашу думку, доцільно: здійснювати розрахунок податкового навантаження на фінансовий стан підприємств; ідентифікувати та оцінювати податкові ризики з використанням карти, матриці та таблиці ранжування податкових ризиків; ретельно аналізувати договори та складати первинну документацію, які мають безпосередній вплив на податкові наслідки.

Список літератури

1. Податковий, фінансовий та юридичний Due Diligence. URL: <https://finexpertiza.ru/service/consulting/due-diligence/> (дата звернення 10.11.2021).
2. Жукова О. What is COMPLIANCE, або Як оцінювати податковий ризик? URL: <http://www.visnuk.com.ua/ru/publication/100013546-what-is-compliance-abo-yak-otsinyuvati-podatkoviy-rizik%202> (дата звернення 10.11.2021).
3. Соловійова Т. Як бізнесу ефективно управляти податковими ризиками. URL: <https://juscutum.com/ru-tatyana-soloveva-kak-biznesu-yeffek/> (дата звернення 10.11.2021).
4. Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б. Інформаційна роль бухгалтерського обліку у вирішенні проблем податкової безпеки підприємств. *Бухгалтерський облік як наука; від основ до наукової картини світу*: колективна монографія / за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. К.: «Центр учбової літератури», 2021. С. 74 -85.

Лисенко О.М.

ВИМОГИ ДО МАРКЕТИНГОВИХ ПРОЦЕСІВ ВІДПОВІДНО ДО СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

На сьогодні залишаються теоретично неопрацьованими питання ролі маркетингової діяльності у СУЯ та вимоги до маркетингових процесів відповідно до системи управління якістю. Системи управління якістю продовжують застосовуватися здебільшого до виробничих процесів, управління кадрами, стратегічного управління, управління фінансами, минаючи маркетингову сферу. При цьому маркетинг розглядається лише як допоміжна функція проведення маркетингових досліджень, необхідних для управління якістю.

В умовах глобалізації і з урахуванням важливості інтеграційних процесів в міжнародному бізнесі, економіці та політиці потрібні нові підходи до аналізу ролі маркетингу в системі управління і до організації маркетингової діяльності. До того ж потрібно переосмислити модель маркетингових комунікацій, оскільки останні орієнтовані не тільки на споживачів та інші цільові аудиторії, але і пов'язують маркетингові процеси з управлінням якістю продукції і послуг в єдину клієнтоорієнтовану систему.

Розробка і вдосконалення систем управління якістю базуються на основі міжнародних стандартів ISO серії 9000, які дозволяють сформулювати СУЯ, орієнтовану на споживача і задоволення його потреб. У зв'язку з цим, особливе значення займає управління якістю маркетингової діяльності. Маркетинг сфокусований на споживачеві, і одним із його головних завдань є задоволення і перевершення очікувань замовника.